

פרומתיאוס הגיבור גנב את האש בני האדם, אותם הוא יצר קודם לכן מחרס. ציאוס התרגן. הוא ציחה לכבול את פרומתיאוס אל סלע הר-הקרקן. כל יום בא עיט ואכל את הכבד של פרומתיאוס, שצמח כל יום מחדש. האל הגדול לא הסתפק בכך. הוא החליט להעניש את האנושות על שזכתה באש. **לכן ברא את האשה.**

האשה הראשונה נוצרה מחרס. היא היתה מציודת בכל חולשות האדם, אך גם ביופי אלוהי. כל אחד מן האלים העניק לה מתנה משלו. אפרודיטה העניק לה חן, אתינה לימדה אותה את מלאכות האשה, הרמס נתן לה את כושר החנופה והערמומיות.

האלים קראו לבתולה זו בשם פאנדורה. לאמור: "זו שקיבלה מתנות מכולם".

הם שלחוה לאפימתיאוס, אחיו של פרומתיאוס. זה לקח אותה לאשה. כנדוניה מידי האלים הביאה פאנדורה עימה כד גדול וסגור. אפימתיאוס ידע שאסור לפתוח את הכד. אך הוא היה סקרן. על כן הרשה לפאנדורה לפתחו. אך הוסר המיכסה, והנה יצאו מן הכד כל הרעות והסבלות, המחלות והמגיפות, שהפכו מאז קללת האנושות. רק התקתה נותרה בכד, כאשר נחפו אפימתיאוס הנדהם לסגור את המיכסה.

זאת היתה תיבת פאנדורה. (האירופים, שלא כמו בני המזרח, אינם שומרים את חפציהם בכדים. על כן החליפו את הכד בתיבה.)

אמנם, לפי גירסה מאוחרת יותר, ופילון סופית, לא הניח הכד קללות, אלא דווקא ברכות. כאשר פתחה פאנדורה את המיכסה, ברחו כל הברכות, וזלת התקחה. האנושות האומללה נשארה ללא ברכות.

כך או אחרת: מי שפותח את תיבת פאנדורה אינו חכם. הוא מיפיש.

הסירוב לפתוח את תיבת פאנדורה אינו פוסל אדם לכהונה המחייבת תבונה. לפי הפסוק:

ודוד בן גוריון, המתיימר להיות תלמידיהם ומומחה מדופלם ל-חוכמת יוון העתיקה, היה צריך לדעת זאת.

בכל זאת הכריז בן גוריון השבוע, כנאום מוכן מראש, כי לוי אשכול אינו ראוי לעמוד בראש ממשלת ישראל, על כי הכריז שאינו מוכן לפתוח את תיבת פאנדורה של פרשת לבון.

אילו היה זה עניינו של בן גוריון בלבד, יכולנו להסתפק ב-מושכת כתף.

האיש מתקרב לגיל 79. זה מכבר ברור לכל בר-דעת כי שיתמישקלו הנפשי מעורר ער.

הכרוז כזאת של ראש-הממשלה לשעבר על ראש-הממשלה הנוכחי, באוזני המדינה והעולם, היא רק סימפטום נוסף להידרדרות נפשית מצערת.

אולם אין לנו עניין עם בן גוריון האיש. יש לנו עניין עם אותם המתחבאים מאחוריו. על מעשיו של בן גוריון קשה לומר: "יש שיטה בשגעון הזה". אך יש ויש שיטה במעשיהם של אותם הדוחפים את הזקן קדימה, המנצלים את מצבו הנפשי למטרותיהם.

חייבים אנו לדעת מי הם, ומה מטרותם. **כי בהם הסכנה לעתיד המדינה.**

ער רביב צועד אחרי דיגלו הקרוע של דוד בן גוריון. אנשים רבים ו' שונים, המעוניינים בדברים שונים, ולעיתים אף סותרים. בין כל אלה בולט איש אחד. כי לפי חלילו של רוקד עתה הזקן האומלל את ריקודו המביש.

משה דיין. לדיין אין מה להפסיד. הוא בחוץ. אין לו ידיים. אין לו סיעה. אין לו רעיונות משלו, וזלת האקטיביזם הפרימיטיבי ביותר. לכן אין הוא יכול להיות דה-גול ישראל. אין לו אפשרות — לא נפשית ולא מעשית — לחכות חמש או עשר שנים.

הוא מעוניין במשבר. אפילו בפילוג. **בתנאי שיקום מייד, לפני שזה יהיה מאוחר מדי.** הזקן אומר: "תמות נפשי עם פלשתים". דיין מוסיף: "מייד!" זהו העקרון של "זכנג וגמרנו" — כשהוא מופעל נגד מפלגתו שלו.

שזכנג וגמרנו מצבו של איש כמו שמעון פרס. כי לפרס יש מה להפסיד. את הקאריירה שלו. פרס אינו טריבון המוני. הוא איש האינטריגנה.

בבחירות: זו של אשכול, זו של בן גוריון.

אם אכן יקום הדבר, יהיה פירושו שינוי מהותי במפה המדינית של ישראל. רשימה בן-גוריונית תהיה, בהכרח, ימנית. היא תהיה מלחמתית, בטחוניסטית. היא תפנה אל היצרים הלאומיים האפלים ביותר של המוניים.

קשה עדיין להעלות על הדעת קואליציה של בן-גוריון ובגין. אך קואליציה של דיין ובגין אינה ב-יתחום איהאפשרויות.

בכנסת השישית ייתכן רוב של הימין ה-מפא"י, המערך הימני ומפלגות הכפיה ה-דתית.

פירושו של דבר: ממשלה של בטחוניזם קיצוני, של חימום הגבו-לות, של חיסול סיבוייה-שלום ו-

תיבת

פאנדורה

בידוד המדינה בעולם, של פעך סוציאלי. ממשלה שבראשה יעמוד משה דיין. כיום זה עדיין חלום — או סיוט. אך יש לקחת את הדבר בחשבון, בכל הערכה של העתיד.

בינתיים יש סכנות הרבה יותר קרו-בות. עליהן יש לתת את הדעת, ל-התריע ולהזעיק. **הסכנה מיספר אחד: הריסת ממשלת ישראל.**

לא החלפת ממשלה טובה ברעה, או רעה בטובה — אלא יצירת מצב בו נשארת המדינה ללא כל ממשלה המסוגלת לפעול. אם קורה כדבר הזה בדנמארק או ב-זאמביה — יתכן שאין בכך אסון. אך כאשר מתרחש הדבר בישי-ראל של קיץ 1965 — יש בכך אסון גדול מאד.

איני יודע באיזו מידה הצלחתי לשכנע את הציבור, בכתבות על יוזמת בורגיבה

ועל שליחותי בחו"ל, שאכן ישנם סיכויים כבירים למדיניות ישראלית חדשה ונועזת. אך גם מי שלא שוכנע בכך — יתכן שהוא חש בלבו שהמצב במרחב השתנה. שנפתחו אפשרויות חדשות. שעלו סיכויים חדשים — לטובה או לרעה. שמתגבשות הזדמנויות חדשות, וגם סכנות חדשות.

איני מאמין שממשלת אשכול מסוגלת לנצל את ההזדמנות ההיסטורית, וגם איני בטוח שהיא מעוניינת בכך. אך אפילו ממש-לה זו מסוגלת לעשות משהו, משהו שיש לו חשיבות לגבי העתיד.

אך כאשר ממשלה זו נאבקה על חייה, כאשר היא שקועה כל-כולה בבויץ של קגו-ב יות מפלגתיות ומשכרים סיעתיים — איך יכולה היא לפעול למען המדינה?

ממשלה רעה טובה יותר מחוסר-ממשלה.

מפלגת-שלטון שסועה ומרוסקת, בה הכל לוחמים בכל, ואיש אינו יודע אם לא תתי-פרק מחר לתריסר גורמים — אינה מסוגלת לקיים אפילו ממשלה רעה.

כמה זמן יכולים אזרחי ישראל לסבול מצב כזה?

ששכנה שניה, והיא מדאיגה אותי עוד יותר. זוהי הסכנה הנושנה והמוכרת של מעביר-הברק.

יש דרך פשוטה מאד להרפות את ידי דיין ושות', ולגנוב את הרוח מתוך מפ-רשיהם.

זוהי הדרך המובילה אל המתי-חות הבטחוניות.

כל השליטים בכל התקופות ידעו כי מלחמה חיצונית שמה קץ לחיכוחים פני-מיים. היא מחזקת תמיד את השלטון, מחלי-שה תמיד את יריביו.

כאשר המדובר במלחמה קלה, שהנצחון הצבאי בה מובטח מראש, גדול הפיתוי עד לאמור.

כאשר אויביה-השלטון טוענים כי ראש-הממשלה אינו גבר, וכאשר ראש-השלטון משתל להוכיח כי הוא עולה על אנשי-הבטחון המדופלמים, המתקיפים אותו — גדול פיתוי זה שבעתים.

מלחמה ברגע זה, אחרי יוזמת-בורגיבה — תחזיר את הנלגל דור שלם אחרנית.

פאנדורה

בשבועות האחרונים היה נידמה כי ה-תיבות הפומבי על תוכנית-המלחמה הביא לגניות הרעיון האחילי של מלחמה-לאלתר על יובלי-הירדן. היה נידמה כי מסע-השלום של בורגיבה עורר מחשבה כלשהי אפילו בחוגי השלטון. דוברי הממשלה אף הפיצו רמזים על כוונותם לקיים מגעים, הקימו מוסדות לביקת המצב, ועוד ועוד.

זאת היתה התפתחות חיובית, אפילו לא היתה רצינית ביותר. אם לא יכלה ממשלה זו לפעול פעולה של ממש למען השלום, הרי יכלה לפחות להתרחק מן המלחמה.

האם היא עדיין מעוניינת בכך? האם אין המצב הפנימי במפא"י דוחף אותה בכיוון הפוך?

לוי אשכול סירב לפתוח את תיבת-פאנדורה של פרשת-לבון. האם הוא יעמוד בפני הפיתוי ל-פתוח תיבת-פאנדורה מסוכנת הרבה יותר — תיבת ההרפתקה הצבאית?